

JOSEPH E. STIGLITZ

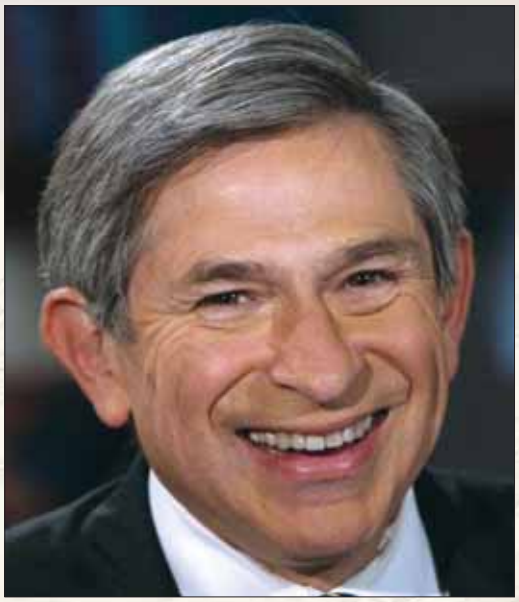
Dünya Bankası Başkanı Paul Wolfowitz

Zaferi mağlubiyetin pençelerinden kurtarmak için hâlâ bir umut vardır. Wolfowitz'in halefi açık ve şeffaf bir süreç ile seçilirse hüzünlü bir hikaye mutlu sonla bitebilir. Bu da bugün Dünya Bankası'nın üzerinde dolaşan bulutta bir umut ışığı olur

Wolfowitz olayı nihayet sona yaklaşıyor gibi. Dünya Bankası'nda uzun süre kalacağına inanmak zor ve bu kurumun geleceği hakkında daha fazla düşünmeye başlamanın zamanı geldi. Önceleri, onun seçilme biçimini eleştirmiştim. Çünkü ABD ile Avrupa arasında yapılan ve Dünya Bankası başkanının daima ABD tarafından ve IMF başkanının da Avrupa tarafından seçildiği eski dost anlaşmasına uzun zamandır karşıydım. Bu yazılı olmayan anlaşma Bretton Woods kurumunun kurulduğu ve koloniciliğin geçerli olduğu tarihte başlamıştır ve yirmi birinci yüzyılda artık bir anlamı yoktur.

Avrupalı liderlerin ABD'ye Wolfowitz'i hemen ve

sessizce görevden almaları halinde kendisinin halefini seçmelerine izin vereceklerini söylediği bildirilmektedir. ABD ve Avrupa'nın işleri neden her zamanki gibi yapmak istediklerini anlamak kolaydır, ama bunun sonucunda fırsatlar kaçırılmış olur. Bu iki saygıdeğer kurum arasında tekrar güven inşa etmenin en iyi yolunun başkanların seçilme yolunu açmak olduğunu düşünüyorum.

Wolfowitz fiyaskosundan alınacak derslerden biri de hissedarların ve çalışanların bankanın başında bulunan kişi hakkındaki düşüncelerinin aslında önemli olduğudur. Irak Savaşı'na katılmış olması nedeniyle dünya ta başından beri ona karşı önyargılıydı. Ama insanlar ona bir şans vermek istedi. Bazıları onun yeni bir Robert McNamara (Amerika'yı Vietnam Savaşında çamura batıran, ama Bankadaki görevi sırasında bunun kefaretini ödeyen ABD Savunma Bakanı) olabileceğini söyledi.

BAŞLANGIÇTA UMUT İÇİN NEDENLER VARDI

Wolfowitz, borçların affedilmesini ve zirai yardımlara son verilmesini savunma konusunda güçlüydü. Ama aynı zamanda (çoğu, kalkınma konusunda deneyimli olmayan) eski dostlarını ve politik yandaşlarını yanına aldı ve kendini personelinden uzak tutarak desteğine ihtiyaç duyduğu insanlara yabancılaştı. Harvard'daki Larry Summers vakasından öğrendiğimiz gibi, (bağışçılar ve kuruculara ilişkilerin yanında) kurumlar içindeki ilişkiler de önemlidir. Bu bakımdan, Wolfowitz her anlamda akıllı ve cana yakın biri olmakla beraber kendine iyilik etmedi.

Daha beteri, Wolfowitz'in Banka için büyük bir vizyonu yoktu. Bir kalkınma stratejisi belirlemek yerine, selefi James Wolfensohn tarafından başlatılan yolsuzluğu önleme gündemini geliştirmekle yetindi.

Wolfensohn'a bağlı çalışan Dünya Bankası Ekonomi Şefi olarak ben, yolsuzlukla mücadelede başarısız olmanın büyüme ve yoksulluğu azaltma çabasını tehlikeye atacağını iddia ettim. Ben Banka'dan ayrıldığım tarihte, bu fikirler genel kabul görmüştü ve ben de Wolfowitz'in Banka'nın çalışmalarına devam etmeyi desteklemesinden memnundum. Ama yolsuzlukla mücadele, ihtiyaç duyulan kapsamlı kalkınma gündeminin sadece bir kısmı olmalıydı. Aslında, yardımların etkinliği yolsuzluk kadar beceriksizlik nedeniyle de tehlikeye girebilirdi.

Ne yazık ki, Bankanın yolsuzlukla mücadele gündemine siyaset karıştı. Diğer ülkeler yeterli sağlam delil ve detaylı bilgi olmamasına rağmen yolsuzlukla suçlanırken, yolsuzluğun salgın olduğu bir ülke olan Irak'a para verme yönünde baskı vardı. Ve burada da bir fırsat elden kaçtı. Kampanyanın amaçları takdire değerdi, ama düşmanlığa ve kötü niyete yol açılarak etkinlik tehlikeye atıldı.

ZAFERİ MAĞLUBİYETİN PENÇELERİNDEN KURTARMAK

Dünya Bankası, demokrasiyi ve iyi yönetimi desteklemeye çalışırken, en yüksek proses standartlarına bağlı kalmak zorundadır. Yolsuzluğun cezası ciddiye alınmalı ve deliller ulusal makamlara verilerek açık, şeffaf ve bağımsız işlemlerde kullanılmalıdır. Wolfowitz'in halefi bunu akıldan çıkarmamalıdır. Yolsuzluğu önleme kampanyalarının etkin olması isteniyorsa, önce adil ve şeffaf olması gerekir.

Dünya Bankası başkanının seçiminde de aynı şey geçerlidir. Zaferi mağlubiyetin pençelerinden kurtarmak için hala bir umut vardır. Wolfowitz'in halefi açık ve şeffaf bir süreç ile seçilirse hüzünlü bir hikaye mutlu sonla bitebilir. Bu da bugün Dünya Bankasının üzerinde dolaşan bulutta bir umut ışığı olur.

Copyright: PROJECT SYNDICATE
www.project-syndicate.org
Universal Dil Hizmetleri ve Yayıncılık A.Ş.

Wolfowitz, borçların affedilmesini ve zirai yardımlara son verilmesini savunma konusunda güçlüydü. Ama aynı zamanda (**çoğu, kalkınma konusunda deneyimli olmayan**) eski dostlarını ve politik yandaşlarını yanına aldı ve kendini personelinden uzak tutarak desteğine ihtiyaç duyduğu insanlara yabancılaştı.